

2 skyrius: Grupės dinamika ir emocinis poveikis

Kodėl grupės dinamika svarbi fasilituojant

- Užsiėmimuose jautriomis temomis (pvz., psichikos sveikatos klausimais) emocijos yra neatsiejama proceso dalis ir daro įtaką dalyvių įsitraukimui.
- Fasilitatoriaus vaidmuo – ne tik vesti užsiėmimą, bet ir atpažinti grupėje vykstančius emocinius procesus bei tinkamai į juos reaguoti.
- Suprasdami, kaip formuojasi ir vystosi grupės, galite numatyti galimas įtampos situacijas ir į jas reaguoti apgalvotai.

2 skyrius: Grupės dinamika ir emocinis poveikis

Grupės raidos etapai

Tuckmano grupės raidos modelio apžvalga

Bruce'as Tuckmanas 1965 m. pristatė **grupės raidos etapų modelį**, kurį sudaro keturi etapai: formavimasis (forming), konfliktų etapas (storming), normų kūrimas (norming) ir produktyvus darbas (performing).

- *Daugiau apie šį modelį skaitykite čia: [Tuckman's stages of group development](#)*
- Šie etapai būdingi mažų grupių darbui, tarp jų – ir fasilituojamoms grupėms.

2 skyrius: Grupės dinamika ir emocinis poveikis

Grupės raidos etapai

Etapas	Tipiškos grupės emocijos ir elgesys
Formavimas	Neapibrėžtumas, mandagumas, orientavimasis į fasilitatorių, bandymas suprasti savo vaidmenį grupėje.
Konfliktų etapas	Kyla konfliktai, galios dinamika, pasipriešinimas, derybos dėl vaidmenų.
Normų kūrimas	Stiprėja susitelkimas, auga pasitikėjimas, bendros normos, atviresni tarpasmeniniai ryšiai.
Produktyvus darbas	Grupė dirba efektyviai, sutelkia dėmesį į užduotis, didelis tarpusavio palaikymas.
Išsiskyrimas	Užbaigimas, apmąstymai, kartais liūdesys ar palengvėjimas, kai grupė išsiskirsto.

2 skyrius: Grupės dinamika ir emocinis poveikis

Praktinė užduotis: Grupės raidos etapų nustatymas

Instrukcija.

Perskaitykite du trumpus situacijų aprašymus.

Situacija A. Pirmą kartą susitinka naujai suformuota paramos grupė. Dalyviai bendrauja mandagiai, tačiau yra santūrūs ir mažai įsitraukia į diskusiją.

Situacija B. Vėlesnio susitikimo metu du dalyviai griežtai nesutaria, kaip savo bendruomenėje didinti informuotumą, o dar vienas dalyvis visą laiką tyli.

Kiekvienai situacijai:

- Pasirinkite Tuckmano grupės raidos etapą, kuris geriausiai atitinka aprašytą situaciją.
- Įvardykite bent vieną tikėtiną emociją ar įtampą (pvz., neapibrėžtumą, nusivylimą).
- Pasiūlykite vieną fasilitavimo veiksmą (intervenciją), kurį taikytumėte siekdami padėti grupei tuo metu.

2 skyrius: Grupės dinamika ir emocinis poveikis

Jūsų, kaip fasilitatoriaus, veiksmų/strategijų planavimas

Užduotis

- Remdamiesi tuo, ką išmokote šiame skyriuje, parašykite dvi konkrečias strategijas, kurias taikysite kitame fasilitavimo užsiėmime, siekdami reaguoti į grupės dinamiką ar emocinę įtampą.
- **Ivardykite vieną iššūkį**, su kuriuo galite susidurti taikydami šias strategijas, ir paaiškinkite, kaip planuojate jį įveikti.